



دانشگاه فردوسی مشهد  
دانشکده مهندسی \_ گروه مکانیک  
پایان نامه دوره دکتری

عنوان:

اصلاح معادله STOREN-RICE و منحنی های حد شکل دهی و کاربرد آنها در

فرآیند هیدروفرمینگ لوله

استاد راهنما: جناب آقای دکتر کدخدایان

عبدالرحمن جامی الاحمدی

شهریور - ۸۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اوست اول بی بدایت، آخر بی نهایت، پیدا به هستی.

نشان از مگونگی و او به همه چیز داناست. (معدن-۲)

پایان نامه حاضر تحت عنوان:

اصلاح معادله Storen-Rice و منحنی های حد شکل دهی و کاربرد آنها در فرآیند

هیدروفرمینگ لوله

که توسط عبدالرحمن جامی الاحمدی تهیه و به هیأت داوران ارایه گردیده است، مورد تایید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه می باشد.

درجه ارزشیابی: عالی

تاریخ دفاع: ۸۹/۷/۸

اعضاء هیأت داوران:

| <u>نام و نام خانوادگی</u> | <u>سمت</u>             | <u>مرتبیه علمی</u> | <u>دانشگاه</u> |
|---------------------------|------------------------|--------------------|----------------|
| ۱- دکتر مهران کدخدایان    | استاد راهنما           | دانشیار            | فردوسی مشهد    |
| ۲- دکتر محمود موسوی مشهدی | عضو مدعو               | استاد              | تهران          |
| ۳- دکتر ابوالفضل معصومی   | عضو مدعو               | دانشیار            | تهران          |
| ۴- دکتر خلیل فرهنگ دوست   | عضو ممتحن              | دانشیار            | فردوسی مشهد    |
| ۵- دکتر حمید اختراعی طوسی | عضو ممتحن              | استادیار           | فردوسی مشهد    |
| ۶- دکتر مجید معاونیان     | نماینده تحصیلات تکمیلی | استادیار           | فردوسی مشهد    |



## قدر دانی

حمد و ثنا یکتای بی همتا را با الطاف بی پایانش که توفیق از  
جانب اوست،

عرض ادب و قدر دانی از کلیه معلمین و اساتید محترمی که  
افتخار کسب علم از محضرشان را داشته ام،

سپاس و امتنان از استاد گرامی جناب آقای دکتر کدخدایان که  
از تجارب علمی و راهنمایی های ارزنده و بیدریغ ایشان در طی  
این مسیر بهره های وافری گرفته ام،

وتشکر از خانواده ام که با بردباری و تحمل مشکلات، همواره  
مشوق ام بوده اند.

## فهرست

| <u>صفحه</u> | <u>موضوع</u>                            |
|-------------|---|
| xi          | چکیده                                   |
| xiii        | فهرست علایم                             |
| xvi         | فهرست شکل ها و جدول ها                  |
| ۱           | <b>فصل اول - مقدمه</b>                  |
| ۱           | ۱-۱- شکل دهی                            |
| ۱           | ۱-۱-۱- طبقه بندی فرآیندهای شکل دهی      |
| ۴           | ۱-۱-۲- شکل دهی ورق فلزی                 |
| ۴           | ۱-۲- هیدروفرمینگ                        |
| ۵           | ۱-۲-۱- فرآیند هیدروفرمینگ کشش عمیق      |
| ۷           | ۱-۲-۲- شکل دهی هیدرو دینامیکی           |
| ۸           | ۱-۲-۳- کشش عمیق هیدرو دینامیک (کشش آبی) |
| ۸           | ۱-۲-۴- کشش عمیق Hydro-rim ( طوقه سیال)  |
| ۱۰          | ۱-۲-۵- مزایا و معایب فرآیند هیدروفرمینگ |
| ۱۲          | ۱-۳- هیدروفرمینگ لوله                   |
| ۱۵          | <b>فصل دوم - مرور مقالات</b>            |
| ۱۵          | ۱-۲- مقدمه                              |
| ۱۵          | ۲-۲- خلاصه مقالات مرور شده              |
| ۵۲          | <b>فصل سوم - واماندگی</b>               |
| ۵۲          | ۳-۱- مقدمه                              |
| ۵۳          | ۳-۲- چکش خواری                          |
| ۵۳          | ۳-۲-۱- انباشت صدمات                     |
| ۵۵          | ۳-۳- واماندگی ورق فلزی                  |

| <u>صفحه</u> | <u>موضوع</u>   |
|-------------|--|
| ۵۷          | ۳-۴- حدود فرآیند هیدروفرمینگ لوله (THF)  |
| ۵۸          | ۳-۴-۱- کمانش   |
| ۵۹          | ۳-۴-۲- چروکیدگی  |
| ۶۰          | ۳-۴-۳- ترکیدگی   |
| ۶۱          | ۳-۵- پیشگویی پارامترهای فرآیند THF   |
| ۶۲          | ۳-۶- معیار شکست نرم  |
| ۶۶          | ۳-۷- حد شکل دهی ورق فلزی (FLD)   |
| ۷۱          | ۳-۸- معیار گلویی پخشی سوئیت Swift  |
| ۷۴          | ۳-۹- معیار گلویی موضعی Hill  |
| ۷۷          | ۳-۱۰- الگوی نقص Marciniak-Kuczynski  |
| ۸۰          | ۳-۱۰-۱- محاسبه حالت تنش و کرنش در ناحیه دارای نقص                                |
| ۸۲          | ۳-۱۱- الگوی دو شاخه‌ای شدن Storen-Rice   |
| ۸۲          | ۳-۱۲- معیارهای دیگر  |
| ۸۲          | ۳-۱۲-۱- معیار نیروی حداکثر اصلاح شده (MMFC)                                      |
| ۸۲          | ۳-۱۲-۲- روش نیروی حداکثر گسترش یافته (EMFC)                                      |
| ۸۴          | <b>فصل چهارم- الگوی دو شاخه‌ای شدن Storen and Rice</b>                           |
| ۸۴          | ۴-۱- مقدمه   |
| ۸۵          | ۴-۲- شرط هجوم گلویی موضعی در تنش صفحه ای   |
| ۸۸          | ۴-۳- روابط ساختاری   |
| ۸۸          | ۴-۳-۱- معادلات تئوری تغییر شکل پلاستیک   |
| ۹۱          | ۴-۳-۲- معادلات تئوری تغییر شکل به عنوان الگویی برای راس روی مکان هندسی سطح تسلیم |
| ۹۴          | ۴-۴- تحلیل ها و نتایج عددی   |
| ۹۸          | ۴-۴-۱- ازدیاد طول صفر در امتداد گلویی  |
| ۹۹          | ۴-۴-۲- حداقل ازدیاد طول در امتداد گلویی  |

| <u>صفحه</u> | <u>موضوع</u>  |
|-------------|---|
| ۹۹          | ۴-۴-۳- حل کلی   |
| ۱۰۲         | <b>فصل پنجم- بهبود معادله Storen-Rice</b>                                       |
| ۱۰۲         | ۵-۱- مقدمه  |
| ۱۰۳         | ۵-۲- مرور کار Zhu et al.  |
| ۱۰۳         | ۵-۲-۱- تعادل لنگرها در گلویی  |
| ۱۰۵         | ۵-۲-۲- کرنش بحرانی برای نسبت کرنش منفی  |
| ۱۰۷         | ۵-۳- بهبود نتایج تحلیل دو شاخه ای شدن   |
| ۱۰۸         | ۵-۴- روابط ساختاری (Constitutive relations)                                     |
| ۱۱۱         | ۵-۵- نتایج  |
| ۱۱۱         | ۵-۵-۱- سوی گلویی با شرط ازدیاد طول صفر  |
| ۱۱۲         | ۵-۵-۲- سوی گلویی با شرط ازدیاد طول حداقل  |
| ۱۱۲         | ۵-۵-۳- حل کلی یا سوی بهینه گلویی  |
| ۱۱۸         | ۵-۵-۴- مقایسه با نتایج تجربی  |
| ۱۲۱         | ۵-۵-۵- مرور و مقایسه با کارهای مشابه  |
| ۱۲۶         | ۵-۶- نتیجه گیری   |
|             | <b>فصل ششم- تحقیق در پیشگویی نمودارهای حد شکل دهی برای مواد با ناهمسان گردی</b> |
| ۱۲۸         | <b>نرمال (قائم) مبتنی بر تحلیل دو شاخه ای شدن</b>                               |
| ۱۲۸         | ۶-۱- مقدمه  |
| ۱۲۸         | ۶-۲- معیار تسلیم Hill 48  |
| ۱۳۰         | ۶-۳- روابط ساختاری  |
| ۱۳۶         | ۶-۴- نتایج  |
| ۱۳۶         | ۶-۴-۱- سوی گلویی با شرط ازدیاد طول صفر  |
| ۱۳۷         | ۶-۴-۲- سوی گلویی با شرط ازدیاد طول حداقل  |
| ۱۳۷         | ۶-۴-۳- حل کلی یا سوی بهینه گلویی  |



| <u>صفحه</u> | <u>موضوع</u>  |
|-------------|---|
| ۱۴۳         | ۶-۵- بحث و مقایسه نتایج   |
| ۱۴۳         | ۶-۵-۱- مقایسه با نتایج تجربی  |
| ۱۴۴         | ۶-۵-۱- مقایسه با کارهای تحلیلی مشابه  |
| ۱۴۹         | ۶-۶- نتیجه گیری   |
| ۱۵۰         | <b>فصل هفتم- اثر ناهمسان گردی بر نمودارهای حد شکل دهی مبتنی بر تحلیل دو شاخه ای شدن</b> |
| ۱۵۰         | ۷-۱- مقدمه  |
| ۱۵۰         | ۷-۲- معیار تسلیم Hill 48  |
| ۱۵۱         | ۷-۳- تحلیل دو شاخه ای شدن   |
| ۱۵۲         | ۷-۴- گلویی پخشی Swift   |
| ۱۵۲         | ۷-۵- معیار شکست نرم و روش M-K   |
| ۱۵۳         | ۷-۶- مقایسه نتایج   |
| ۱۵۷         | ۷-۷- نتیجه گیری   |
|             | <b>فصل هشتم- پیشگویی گلویی در هیدروفرمینگ لوله به کمک نمودارهای حد شکل دهی</b>          |
| ۱۵۹         | <b>مبتنی بر تنش</b>   |
| ۱۵۹         | ۸-۱- مقدمه  |
| ۱۶۰         | ۸-۲- نمودارهای حد شکل دهی مبتنی بر تنش  |
| ۱۶۲         | ۸-۳- آشکار سازی جوانه زنی ترک در هیدروفرمینگ لوله                                       |
| ۱۶۷         | ۸-۴- نتیجه گیری   |
| ۱۶۸         | <b>فصل نهم- نتایج</b>   |
| ۱۷۱         | <b>ضمیمه A</b>  |
| ۱۷۱         | ۱- الگوهای متفاوت تئوری تغییر شکل   |
| ۱۷۲         | ۲- توصیف مادی (Lagrangian)  |
| ۱۷۲         | ۳- توصیف فضایی (Eulerian)   |
| ۱۷۴         | ۴- تجزیه قطبی (Polar decomposition)   |

صفحه

موضوع

۱۷۹

۵- گرادیان سرعت، نرخ تغییر شکل و چرخش محیط پیوسته

۱۸۶

**مراجعه**

I

فهرست مقالات مستخرج از این پایان نامه

II

چکیده (انگلیسی)

## چکیده

تولید قطعه ای با شکل مطلوب و عاری از هر نوع واماندگی، هدف نهایی در فرآیند های شکل دهی ورق است. نمودارهای حد شکل دهی FLD سنجش متعارفی برای برآورد قابلیت فرآیند در نیل به این هدف می باشد. روش های تجربی یا پیدا کردن مستقیم FLD، مشتمل بر مطالعات انجام شده توسط Hasek, Nakazima و Marciniak است. چند رویکرد تئوری تعیین FLD، نظیر گلوبی پخشی Swift، گلوبی موضعی Hill که واماندگی را صرفاً در سمت چپ پیشگویی می کند و روش Marciniak– Kuczynski (یا M-K) قابل ذکر می باشند. روش M-K، الگوی ریاضی با فرض نقصی از قبل موجود را در ورق با ابعاد نامحدود در نظر می گیرد. Hutchinson- Neale با ارایه جزئیات تحلیل فرض عدم یکنواختی اولیه تمام FLD را پیشگویی کردند. علاوه بر این، Storen-Rice تحلیل دو شاخه ای ناشی از راس تیز ایجاد شده بر مکان های تسلیم متوالی مبتنی بر الگوی ساختاری تئوری  $J_2$  را برای پیشگویی هر دو طرف FLD بکار بردند. بنا بر نظر ایشان، در ورق های تحت کشش دو محوری توسعه یک راس بر مکان تسلیم، سبب هجوم گلوبی موضعی می شود. سمت چپ FLD پیشگویی شده توسط S-R مغایرت قابل توجه ای با نتایج تجربی دارد.

علاوه بر این روش های صرف تئوری، با بکار گیری تلفیقی از روش های تئوری و تجربی با روش های عددی برای پیشگویی FLD بکار برده شده اند.

در این پایان نامه، با بررسی مجدد تحلیل دو شاخه ای شدن مبتنی بر رویه S-R و با معادلات ساختاری مواد مشابه با آن، معادلات پیشگویی FLD بطور قابل ملاحظه ای بهبود داده شده است. با حفظ کلیت رویه، منحنی کرنش های حدی بدست آمده نه تنها مغایرت نتایج S-R را برطرف می کند بلکه نتایج ساده شده Zhu و همکاران را هم بهبود می بخشد. نتایج بدست آمده نشان می دهند که در سمت چپ FLDs سوی گلوبی موضعی لزوماً منطبق بر امتداد ازدیاد طول صفر Hill نمی باشد. به علاوه برای ورق فلزی با اتخاذ شرایط ساختاری: ناهمسان گردی قائم - تابع تسلیم Hill 48 - رابطه تنش کرنش با تابع نمایی - سخت شونده گی همسان گرد و تئوری تغییر شکل پلاستیک، معادله صریح کرنش های حدی مبتنی بر تحلیل دو شاخه ای شدن، استنتاج گردیده است. مکان FLCs در مقایسه با مواد همسان گرد وقتی که ضریب ناهمسان گردی

کاهش می یابد به سمت بالا جابجا می شوند و بالعکس. بین این نتایج و کار Chow و همکاران مقایسه ای انجام و جزئیات مورد بحث قرار گرفته است. همچنین با در نظر گرفتن ناهمسان گردی (در بر دارنده تمام ضرایب Lankford) به همراه دیگر شرایط ساختاری قبلی، معادلات تعادل راس تیز شده بر مکان های تسلیم متوالی حل شده اند. روابط منتهجه در نرم افزاری برای پیشگویی FLD توسعه داده شده است. برای همین روابط ساختاری، معادلات کرنش های حدی گلوئی پخشی Swift هم بدست آمده اند. افزون بر این، اثرات ضرایب ناهمسان گردی هم بر FLD بررسی شده اند. نتایج حاصل با داده های مربوط به M-K و معیار شکست نرم منتشر شده در نوشتارها مقایسه شده اند. همچنین، نمودارهای حد شکل دهی مبتنی بر تنش FLSD مستقل از مسیر هم بدست آورده شدند. FLSDs ارایه شده تطابق خوبی با نتایج تجربی در مقایسه با دیگر روش ها از خود نشان می دهند. یک نمونه زیربرنامه مجزا Macro در برنامه APDL شبیه سازی اجزاء محدود به منظور آشکار سازی گلوئی نوشته شده است. این برنامه در مورد باد گردگی آزاد لوله در شکل دهی به روش هیدروفورمینگ بکار گرفته شده است تا تاییدی بر اهمیت سهولت و سادگی کار برد این FLSDs حاصل از این پایان نامه باشد.

## فهرست علائم

|   |  |
|---|--|
| $H$   | ضخامت ورق  |
| $N$   | نمای رابطه کار سختی  |
| $P$   | ماتریس پلاستیسیته ناهمسان گرد  |
| $Y$   | تابع کرنش سختی   |
| $C_j$   | ثابت ماده  |
| $D_{ij}$  | مولفه تنسور نرخ تغییر شکل لحظه ای  |
| $F_{nn}^a, F_{tt}^a, F_{nt}^a$                  | مولفه های نیروی قائم، مماسی و برشی متناظر با راستای بردار یکه در قسمت همگن |
| $F_{nn}^b, F_{tt}^b, F_{nt}^b$                  | مولفه های نیروی قائم، مماسی و برشی متناظر با راستای بردار یکه در داخل شیار |
| $M_{\gamma\delta}, L_{\alpha\beta\gamma\delta}$ | متغیر ساختاری  |
| $W_{ij}$  | مولفه های تنسور دوران  |
| $Z_H$   | ضریب تحت مماس  |
| $\bar{\sigma}_p$                                | پتانسیل پلاستیک  |
| $r$   | ضریب ناهمسان گردی قائم   |
| $c_1, c_2$                                      | ضرایب ثابت   |
| $f_a$   | تابع وضعیت در عرض نوار غیر یکنواخت   |
| $f_0, f$  | مقدار ضریب نقص اولیه و لحظه ای   |
| $g_a$   | تابع غیر صفر در داخل نوار  |
| $n_i$   | مولفه های بردار یکه عمود بر نوار گلوبی موضعی                               |
| $h_1, h$  | مدول مماسی و خط تقاطع  |
| $h_{cr}$  | مدول مماسی بحرانی  |

|  |  |
|--|--|
| $v_\alpha$   | مولفه های سرعت   |
| $(\dot{\dots})$  | مشتق مادی لحظه ای  |
| $\Delta$   | تفاوت بین حوزه موضعی و حوزه یکنواخت خارج گلوبی                           |
| $\Delta D_{33}$  | تفاوت نرخ کرنش ضخامت در داخل و خارج گلوبی                                |
| $\Delta \dot{\sigma}_{\alpha\beta}$                          | اختلاف نرخ مولفه های تنش   |
| $\Omega_{ij}$  | مولفه تنسور چرخش   |
| $\alpha$   | نسبت تنش خرد به کلان   |
| $\varepsilon_{ij}$   | سنجش تغییر شکل کلی / مولفه کرنش طبیعی یا لگاریتمی                        |
| $\bar{\varepsilon}_f$  | کرنش موثر در شکست  |
| $\varepsilon_{nn}^a, \varepsilon_{tt}^a, \varepsilon_{nt}^a$ | مولفه کرنش قائم، مماسی و برشی متناظر با راستای بردار یکه در قسمت همگن    |
| $\varepsilon_{nn}^b, \varepsilon_{tt}^b, \varepsilon_{nt}^b$ | مولفه کرنش قائم، مماسی و برشی متناظر با راستای بردار یکه در داخل شیار    |
| $\dot{\varepsilon}_{ij}$                                     | مولفه تنسور نرخ کرنش طبیعی   |
| $\varepsilon_1^*, \varepsilon_2^*$                           | کرنش کلان و خرد بحرانی   |
| $\varphi$  | زاویه سوی بردار عمود بر گلوبی نسبت به جهت تنش خرد                        |
| $\bar{\gamma}$   | کرنش معادل   |
| $\rho$   | نسبت کرنش خرد به کلان  |
| $\nabla \sigma_{ij}$   | مولفه تنسور نرخ تنش Jaumann  |
| $\nabla \sigma'_{ij}$  | مولفه تنسور نرخ تنش انحرافی Jaumann                                      |
| $\sigma_h$   | تنش هیدرواستاتیک   |
| $\sigma_{max}$   | بزرگترین تنش کششی  |
| $\sigma_{nn}^a, \sigma_{tt}^a, \sigma_{nt}^a$                | مولفه های تنش قائم، مماسی و برشی متناظر با راستای بردار یکه در قسمت همگن |
| $\sigma_{nn}^b, \sigma_{tt}^b, \sigma_{nt}^b$                | مولفه های تنش قائم، مماسی و برشی متناظر با راستای بردار یکه در داخل شیار |

|                        |  |
|------------------------|--|
| $\sigma_{\alpha\beta}$ | مولفه تنسور تنش Cauchy                             |
| $\bar{\sigma}$         | تنش مؤثر (معادل)                                   |
| $\sigma'_{tt}$         | مولفه تنش انحرافی مماسی در گلوئی موضعی             |
| $\tau_{ij}$            | مولفه تنسور سنجش نوردای دوران تنش                  |
| $\tau'_{ij}$           | مولفه تنسور تنش انحرافی                            |
| $\dot{\tau}_{ij}$      | مولفه نرخ تنسور سنجش نوردای دوران تنش              |
| $\dot{\tau}'_{ij}$     | مولفه نرخ تنسور سنجش نوردای دوران تنش انحرافی      |
| $\bar{\tau}$           | تنش معادل  |
| $\psi, \theta$         | زاویه سوی بردار عمود بر گلوئی نسبت به جهت تنش کلان |

## فهرست شکل ها و جدول ها

شکل (۱-۱) - طبقه بندی فرآیند هیدروفرمینگ با استفاده از سیال واسط [10].

شکل (۲-۱) - فرآیند های مختلف هیدروفرمینگ [11].

شکل (۳-۱) - فرآیند هیدروفرمینگ [12].

شکل (۴-۱) - (الف) کشش عمیق متعارف، (ب) فرآیند هیدروفرمینگ، لقمه در داخل محفظه سیال پر فشار

غوطه ور و با غشاء نازک لاستیکی از محفظه سیال جدا شده است. (ج) فرآیند کشش عمیق

هیدرومکانیک با بکار گیری نگهدار لقمه "نرم" (فشار سیال هیدرواستاتیک) - یا کشش عمیق با

نگهداری لقمه توسط فشار سیال [13].

شکل (۵-۱) - شکل دهی هیدرومکانیکی [12].

شکل (۶-۱) - کشش عمیق هیدرودینامیک (HDD) متعارف و کشش عمیق هیدرودینامیک به کمک فشار

شعاعی (الف) - کشش عمیق هیدرودینامیک متعارف و (ب) کشش عمیق هیدرودینامیک به کمک

فشار شعاعی [14].

شکل (۷-۱) - کشش عمیق Hydro-rim، فشار سیال به طوقه لبه اعمال می شود [13].

شکل (۸-۱) - هیدروفرمینگ ورق های با ضخامت متغیر نورد شده [15].

شکل (۹-۱) - مثال هایی از محصولات نیمه تمام دوخته شده توسط جوشکاری لیزری [15].

شکل (۱۰-۱) - شمایی از قطعات خودرو که توسط روش هیدروفرمینگ تولید می شوند (Ford).

شکل (۱۱-۱) - قطعات بدنه خودرو (۹-۱) که با فرآیند هیدروفرمینگ تولید شده اند [12] Audi.

شکل (۱۲-۱) - توالی فرآیند هیدروفرمینگ لوله (الف) - قرار دادن لقمه، (ب) - بسته شدن قالب (ج) - پر شدن

با سیال، (د) - آب بندی، (ه) - افزایش فشار و تغذیه محوری، (و) - خارج کردن قطعه شکل یافته

[Siempelkamp press system GmbH & Co.]

شکل (۱۳-۱) - تغییرات فشار داخلی، نیرو و یا کورس جانبی و فشار عمودی قالبها برحسب زمان [17].



شکل (۳-۱) - مراحل تشکیل هسته حفره ها و رشد و بهم آمیختگی آنها [85].

شکل (۳-۲) - نقص های کشش عمیق: ۱ چروکیدگی لبه؛ چروکیدگی دیواره؛ ۳ چروکیدگی قطعه؛ ۴ نقش های

حلقوی؛ ۵ ردهای سنبه؛ ۶ پوست پرتقالی؛ ۷ نوارهای Luder؛ ۸ شکست در پایین؛ ۹ شکست در

گوشه؛ ۱۰، ۱۱ و ۱۲ تاخوردگی (گوش دار شدن)؛ ۱۳ و ۱۴ تاخوردگی در گوشه [82].

شکل (۳-۳) - مثال هایی از فرآیند هایی که تغییر شکل با گلوبی محدود می شود [82].

شکل (۳-۴) - (الف) کمانش (کمانش اصلی) وضعیت ناپایداری کلی (یکجای) لوله است (ب) چروکیدگی

(کمانش موضعی) تشکیل تا خوردگی متقارن دیواره های لوله تحت نیروهای فشاری محوری

است [46].

شکل (۳-۵) - چروک های مرده و شکست (ترکیدگی) [88].

شکل (۳-۶) - سبک های معمول واماندگی که فرآیند THF را محدود می سازند. از چپ به راست به ترتیب:

کمانش، چروکیدگی ترکیدگی و تاخوردگی (چروک مرده) [89].

شکل (۳-۷) - پارامترهای فرآیند THF در حین شکل دهی قطعه لوله ای شبیه میله لنگ، در این شکل  $P_i$  فشار

داخلی،  $F_a$  نیروی محوری،  $F_q$  نیروی تقابل و  $F_t$  نیروی جانبی می باشند [46].

شکل (۳-۸) - شرایط بار و نتایج شکل دهی (پنجره فرآیند) [22].

شکل (۳-۹) - نمونه ای از منحنی های حد شکل دهی فلزات مختلف.

شکل (۳-۱۰) - دایره های چاپ شده نزدیک گلوبی موضعی شده و ترسیمه ای از کرنش های موجود در دایره ها.

نقاط توپر دوایری از شبکه اند که در آنها واماندگی اتفاق افتاده است. نقاط توخالی دوایری از شبکه

اند که از واماندگی حذف شده اند و نقاط نیمه پر دوایری از شبکه اند که خیلی نزدیک به واماندگی

می باشند. برگرفته از: S. S. Hacker, Sheet Metal Ind., 52 (1975), pp. 671-75.

شکل (۳-۱۱) - نمودار حد شکل دهی برای فولاد کم کربن که از داده هایی نظیر شکل (۳-۱۰) تعیین شده اند.

کرنش های زیر منحنی قابل قبول می باشند در صورتیکه آنهایی که در بالای منحنی واقع هستند متناظر

با نواحی تاثیر پذیرفته از گلوبی موضعی می باشند. برگرفته از منبع مشابه قبلی. S. S. Hecker, ibid.

شکل (۳-۱۲) - توضیح علت این که چرا در ورق پیوسته، گلوبی پخشی به توزیع کرنش ناشدنی منتهی می گردد [117].

شکل (۳-۱۳) - الگوی گلوبی موضعی Hill [118].

شکل (۳-۱۴) - نقص B در ناحیه یکنواخت A در یک ورق تحت تغییر شکل با کرنش دو محوری [117].

شکل (۳-۱۵) - الگوی نقص در تحلیل M-K، اقتباس از [120].

شکل (۴-۱) - سامانه مختصات، امتداد گلوبی آغازین و مقطع برش خورده که مولفه های تنش قائم و موازی

با گلوبی را نشان می دهد [107].

شکل (۴-۲) - ورق قبل و بعد از تغییر شکل پلاستیک یکنواخت و بدون دوران [107].

شکل (۴-۳) - نمودار تنش-کرنش، رابطه بین مدول مماسی  $h$ ، مدول خط تقاطع (Secant)  $h_1$  و نمای کرنش

سختی N [107].

شکل (۴-۴) - نمایش های شماتیکی از سطوح تسلیم در فضای تنش های انحرافی (Deviatoric)، جهات عمود

خارجی  $m$  بر سطح (سطوح) تسلیم را نشان می دهد، نرخ تنش انحرافی  $\sigma^v$ ، و نرخ کرنش پلاستیک

متناظر  $D^p$  در موارد (الف) تئوری پلاستیسیته جریان با مکان های تسلیم هموار، (ب) تئوری تغییر

شکل پلاستیک، و (ج) تئوری جریان با راس نوک تیز در وضعیت تنش فعلی [107].

شکل (۴-۵) - منحنی های حد شکل دهی تجربی و پیشگویی شده، منحنی هایی که کامل ترسیم شده اند در بازه

$0 \leq \rho \leq 1$  از محاسبات عددی منتج شده و با معادله (۴-۶۰) مطابقت خوبی دارند. برای بازه

$-1 \leq \rho \leq 0$  نتایج با پیشگویی Hill معادله (۴-۵۵) و (۴-۵۹) مقایسه شده اند. نتایج تجربی کرنش

های حدی اقتباس شده از منابع مختلف هم نشان داده شده اند. برای موادی که بطور دقیق از

قانون سخت شوندگی نمایی تبعیت نمی کنند،  $n'$  در نقطه ناپایداری (گلوبی) کشش تک محوری

با N متناظر است [107].

شکل (۴-۶) - زاویه بین امتداد کرنش اصلی حداکثر (کلان) و عمود بر امتداد گلوبی آغازین،  $\psi$ . نتایج عددی

برای مقادیر مختلف N با نتایج در امتداد گلوبی با ازدیاد طول صفر و در بازه  $\rho < 0$  مقایسه شده

اند. در بازه  $\rho > 0$  برای تمام مقادیر N گلوبی پیشگویی شده در  $\psi = 0$  شکل می گیرد [107].

شکل (۵-۱) - کرنش های حدی پیشگویی شده برای سوهای گلوبی موضعی در امتدادهای با شرط ازدیاد طول

صفر و موازی با شرط ازدیاد طول حداقل در سمت راست FLD و برای مقادیر مختلف N.

شکل (۲-۵) - مقایسه ای بین پیشگویی FLD تحلیلی و تجربی برای چند نمونه مواد، (الف) - داده های تجربی [130] Hecker برای آلومینیم با  $N=0.245$ ، (ب) - آلومینیم AA6111 با  $N=0.26$  از مرجع [19]، (ج) - آلومینیم A1100 با  $N=0.27$  از مرجع [23]، (د) - آلومینیم AA6111-T4 با  $N=0.23$  از مرجع [131].

شکل (۳-۵) - تغییرات کرنش حدی برای مقادیر متفاوت  $N$  در سمت چپ FLD، مقایسه ای بین نتایج کار فعلی و نتایج کار Zhu (از دیداد طول حداقل و صفر بستگی به این دارد که  $N$  بزرگتر و یا کوچک تر از 0.33 باشد)، شکل ها به ترتیب عبارتند از: (الف)  $N = 0.2$ ، (ب)  $N = 0.3$ ، (ج)  $N = 0.33$ ، (د)  $N = 0.4$ .

شکل (۱-۶) - وابستگی سوی گلوئی موضعی بر ضرایب ناهمسان گردی در سمت چپ FLD برای مقادیر  $N$  خاص. شکل (۲-۶) - مقایسه ای بین کرنش های حدی پیشگویی شده گلوئی موضعی برای شرط ازدیاد طول صفر Hill در سمت چپ، شرط ازدیاد طول حداقل در سمت راست و سوی های بهینه یابی شده برای مقادیر نمونه  $N$  و  $r$ .

شکل (۳-۶) - تغییرات کرنش های حدی بر حسب ضریب ناهمسان گردی برای دو نمونه مقادیر نمای کار سختی. شکل (۴-۶) - مقایسه ای بین پیشگویی تحلیلی و تجربی FLD برای دو نوع آلومینیم و یک نوع فولاد؛ (الف) - Al 1100 با  $N = 0.26$  و  $r = 0.78$  از مرجع [23]، (ب) - Al 5182 با  $N = 0.21$  و  $r = 0.93$  از مرجع [23]، (ج) - AISI 304 با  $N = 0.47$  و  $r = 1.075$  از مرجع [133].

شکل (۵-۶) - (الف) مقایسه FLD مجدد ترسیم شده Al 2028، برای رسته های متفاوت تابع تسلیم Hosford بر اساس نتایج Chow [132]، با نتایج این پایان نامه، (ب). بزرگنمایی بخشی از شکل (الف).

شکل (۱-۷) - اثر ضرایب ناهمسان گردی بر FLDs.

شکل (۲-۷) - مقایسه بین FLDs پیشگویی شده با لحاظ کردن ناهمسان گردی در تحلیل دو شاخه ای شدن، گلوئی پخشی، روش M-K و معیار شکست نرم با داده های تجربی.

شکل (۱-۸) - مقایسه ای بین منحنی های حد شکل دهی مبتنی بر تنش (FLSDs)، برای داده های تجربی و نتایج بدست آمده بر اساس روش های متنوع تئوری، برای چند نوع ماده ناهمسان گرد.

شکل (۲-۸) - باد کردگی آزاد لوله در فرآیند هیدروفورمینگ برای نواری از المان ها و مرحله بار گذاری نمونه.

شکل (A-1) - یک جزء ماده در هیات مرجع یا تغییر شکل نیافته که به هیات فعلی تغییر شکل داده است [125].

شکل (A-2) - تغییر شکل محدود در مختصات مادی  $X_i$  و فضایی  $x_i$  [127].

جدول (۱-۸) - نمونه ای از پوشه خروجی نرم افزار FEA و شرایط تنش المان و زمان وقوع گلوپی.